

NYHETSBREV

ADDIS
ABABA

Stiftelsen Fistulasjukhuset –
Hamlin Fistula Sweden

Nyhetsbrev Nr. 54 Mars 2018

Välkomna till Årsmöte för Stiftelsen Fistulasjukhuset

Onsdag den 21 mars kl 14

Riksdagshuset Lokal: RÖ 2-10, entré Norrbro

OBS! För att komma in i riksdagshuset krävs föranmälan och ID-kontroll vid inpassering.

Program

14. 00 Årsmötet öppnas av ordförande Ewa Thalén Finné.
Årsmötesförhandlingar

14. 30 Anci Bjuhr från Fina Bönan berättar om sitt engagemang för
Fistulasjukhuset och hur det uppstod. Etiopien är kaffets
ursprungsland och Fina Bönan arbetar för att det inhemska
kaffets hela produktionskedja förläggs till Etiopien.

Därefter kaffe från Fina bönan!

15. 45 Årsmötet avslutas

Anmälan sker till: Marianne.Magnusson@riksdagen.se eller 08-7864466

Fyra unga kvinnor – fyra starka livsberättelser

För oss svenskar är det otänkbart att någon föder ensam utan sjukhus, utan vårdcentral eller ens barnmorska. Det skulle vara både skrämmande och farligt. Men i Etiopien idag föder ca 85 % av kvinnorna fortfarande barn utan professionellt stöd. Följaktligen drabbas tio kvinnor varje dag av obstetrisk fistula med urinläckage som följd och nästan genomgående är barnet dött när det till sist föds fram.

Det är Dr Catherine Hamlins dröm att denna förnedrande och funktionshämmande skada utrotas en gång för alla, en dröm som delas av många.

Förebyggande åtgärder, prevention, är nyckeln till framgång. Genom att utbilda barnmorskor och skicka ut dem på landsbygden där ingen sjukvård finns att få, kan man tidigt upptäcka fall där man misstänker komplikationer. Mammorna får en större chans att klara av sin förlossning och barnen överlever i större utsträckning.

På mitt nattduksbord just nu ligger Hans Roslings memoarer *Hur jag lärde mig att förstå världen*, fängslande läsning. Där skriver han att effektivaste sätt att minska folkökningen på jorden är att se till att

barnen överlever. Då behöver mammorna inte föda så många barn. Det är denna väg som Fistulasjukhuset valde att gå, genom att fullfölja makarna Hamlins ursprungliga intentioner när de kom till Etiopien 1959, att utbilda just barnmorskor. Detta gör man i Hamlin Fistula College of Midwives. Dessutom erbjuder man världens bästa vård för fistulaskadade kvinnor och driver fem regionala sjukhus. Det är en otrolig livsgärning som har inspirerat många och som vi måste stötta även i fortsättningen. Landet Etiopien är så stort och behoven så uppenbara.

Vi återger här berättelser om fyra unga kvinnor som har det gemensamt att de har drabbats av svåra förlossningar, av att deras liv slås i spillror av de skador som blir följden, men att de har haft turen att finna fram till den hjälp som finns att få. Deras liv förändras och de fylls av framtidshopp. Vi har hört många sådana berättelser, de förnyas ständigt när en ny generation kvinnor ska föda sina barn. Berättelserna vittnar om den livgivande verksamhet som detta enastående sjukhus bedriver och de är alltid lika rörande.

Adina

25-åriga Adina föddes och växte upp i en liten by på landsbygden i Etiopien. Som den äldsta av tre barn och den enda flickan, var livet inte lätt. Pappan hade dött när hon var liten, alltså förväntades det att hon skulle finnas till för sin mamma och två bröder, hjälpa till i hushållet och tänka på andra än sig själv. Hon arbetade energiskt, men drömde om att bryta de traditionella normerna och skaffa sig en utbildning.

Adinas by hade ingen elektricitet, ingen vårdinrättning eller transportmöjlighet. Den närmaste marknaden låg två timmars vandring bort, liksom närmaste skola. Hit tog hon sig dagligen till fots trots den långa vägen och hon älskade sin skolgång. Hon kom så långt som till 8:e klass.

För det mesta gick eleverna i grupp till skolan, men en dag var hon ensam på vägen och blev våldtagen. Ingen hörde hennes rop på hjälp och hon lämnades gråtande på marken. Till slut lyckades hon ta sig hem och berättade för sin mamma vad som hänt.

Efter en tid bekräftades att hon blivit gravid. Adinas liv förändrades för alltid. Hon var 15 år.

En tragisk förlossning

Adina kom att drabbas ytterligare. När det blev dags att föda sitt barn drog förlossningen ut på tiden. Efter att hon plågats i tre dagar beslöt man att forsla henne till närmaste klinik. Hon bars medvetslös på bår och på vägen födde hon fram sitt barn som då var dött. Hon hade under sin långdragna förlossning ådragit sig svåra invärtes skador, en obstetrisk fistula.

Från trauma till drömmar om framtiden

Adina fick ändå hjälp utan att behöva vänta alltför länge. Man märkte snart att hennes skador inte läkte och hon transporterades till närmsta statliga sjukhus. Därifrån remitterades hon till Hamlin Fistula sjukhuset i Bahir Dar, varifrån man skickade henne vidare till Addis Abeba sjukhuset då hennes skador var

så pass omfattande.

Adina var skräckslagen inför tanken att bli opererad, men övertygades så småningom att det var enda vägen framåt. Operationen var i och för sig framgångsrik, men krävde en hel del uppföljning och många återbesök. Under tiden bodde hon på Desta Mender, rehabiliteringscenter för patienter med just sådana behov som hennes. Här läkte hennes skador, hon fick rådgivning och sjukgymnastik, och inte minst, hon kunde fullfölja sin gymnasieutbildning genom distansundervisning. Personalen tog till sig Adinas kunskapsörst och idag arbetar hon som bibliotekarie på Hamlin College of Midwives. Hon lever ett självständigt liv och studerar vidare, nu med en kurs i bokföring.

- Jag skulle inte kunna leva som en fullvärdig individ utan Hamlin, säger Adina. Ni räddade mig från förtvivlan och här går jag nu full av hopp. Mitt självförtroende har jag fått tillbaka. Tack för allt ni gjort för mig.

Fetenech

Även Fetenech led obeskrivligt i tre dagar då hennes barn inte kunde födas fram. Chanserna att barnet ska överleva under sådana omständigheter är näst intill obefintliga. Det låg

och skavde håll i väggen mellan livmodern och både urinblåsan och ändtarmen. Fetenech drabbades alltså av dubbel obstetrisk fistula och kunde varken kontrollera urin eller avföring. I ett slag fick hon genomleva tre tragedier, en traumatiserande förlossning, att förlora sitt barn och som följd av detta leva vidare med en genant och obehaglig skada som ledde till förnedring och isolering. I sju år.

Äntligen fick folk i henne omgivning höra talas om Fistula-sjukhuset i Addis Abeba och hjälpte henne att ta sig dit. Det är inte alldeles enkelt att transportera en person som läcker och luktar illa. Har man tur finns det folk i omgivningen som tar kontakt med sjukhuset som skickar ut egna ambulanser för att hämta in patienter utan avgift.

Trots hennes svåra skador kunde man operera Fetenech med framgång. Även hennes återhämtning krävde tid som hon fick tillbringa på Desta Mender. Här arbetade hon i restaurangen/kaféet och lärde sig hur man sköter en affärsverksamhet. 28 år gammal har hon numera egen coffee shop som hon försörjer sig på.

- Jag har fått ett nytt liv, säger Fetenech.

Naniye

Också Naniyes förlossning var sådan att barnet fastnade i livmodern. Efter tre dagars desperat kämpande var barnet dött och kunde först då födas fram. Resultatet som så ofta när detta händer blev invärtes skador som lämnade henne inkontinent. Nanyie upplevde sin situation så skamlig att hon bad sin man

om skilsmässa. Han ville inte överge henne, men Nanyie fann sin hemmasituation så plågsam att hon gav sig iväg för att klara sig på egen hand.

En vårdanställd som arbetade i området träffade på Nanyie tre månader senare och såg till att hon kom till Hamlin sjukhuset i Bahir Dar, en stad en timmes flygresa norr om Addis vid sjön Tana, Etiopiens största sjö. Det krävdes en enda operation för att hon skulle vara helt återställd och "torr", som man säger i dessa sjukhuskretsar.

Naniye återvände till sin by och sin man. Nu fem år efter sin operation är hon tillbaka på sjukhuset i Bahir Dar. Hon väntar nämligen barn och förbereder sig inför nedkomsten som ska ske med kejsarsnitt. Patienter som blir gravida uppmannas att uppsöka sjukhus eftersom gamla operationsärr kan gå upp igen i en ny förlossning.

- Här är jag tillbaks på sjukhuset och i era händer för att få föda mitt barn i säkerhet, säger Nanyie. Tack för allt ni har gjort för mig, och för att jag har kunnat bli en riktig kvinna.

Shewaye

En barndom i ensamhet

Shewaye var 16 år gammal. Hon var född och uppvuxen i ett litet samhälle inte långt ifrån fistula sjukhuset i Yirgalem i södra Etiopien. Hennes far dog när hon var liten, alltså hade hennes mamma hela ansvaret för att försörja familjen. De levde av skörden från det stycket land de ägde.

Till skillnad från majoriteten av patienter är inte Shewaye en fistulaöverlevare. När hon var tre år gammal upptäckte familjen att hon hade en ovanlig sjukdom som gjorde henne inkontinent. På grund av detta var hon ett ensamt barn. Isolerad från omvärlden stannade hon hemma, gick inte i skolan och kunde inte leka med andra barn i sin hemby. Hon var olycklig och längtade efter att vara som andra. Så småningom blev hon djupt deprimerad. Det drabbade hennes mamma som i många år försökte hitta någon lösning på sin dotters problem. Hon tog med sig Shewaye till olika vårdinrättningar för att hitta någon lämplig behandling utan framgång.

Allt eftersom hon blev äldre oroade sig mor och dotter för Shewayes framtid. De fruktade att hon aldrig skulle kunna gifta sig och bilda familj.

En framtid att glädja sig åt

Shewayes resa mot en lyckligare framtid började för något år sedan när hon remitterades från ett statligt sjukhus till fistulasjukhuset i Addis Abeba. Även om det är i första hand är fistulaskador man där sysslar med, ansåg den medicinska ledningen att Shewaye var ett specialfall. Kirurgteamet har specialiserat sig på urinvägsrelaterade skador på bred front och nu antog man utmaningen att hitta en lösning på Shewayes problem. Hon fick samma förstklassiga behandling som andra patienter. I början på juni opererades hon och hennes liv förändrades som genom ett trollslag. Hon är nu helt torr.

Hamlin hjälper också till att läka själsliga skador

Shewaye fick stanna kvar på den post-operativa avdelningen. Några månader behövde hon eftervård för att få känslomässigt stöd efter alla år av svårigheter och depression. Av hennes strå-

lande leende att döma är hon på god väg mot en lyckligare framtid.

- Det är som ett mirakel för min mamma och mig, säger Shewaye. Under de åren som gått har vi förlorat en hel del tillgångar i vår jakt på botemedel. Efter tre månaders omvårdnad är jag helt frisk och det har inte kostat oss något. Ni ger människor deras liv tillbaka och det finns inga ord för hur tacksam jag är.

Tack till Catherine Hamlin Fistula Foundation Australia för ord och bild.

Ianthe Holmberg

Alla ni som stödjer Fistulasjukhusets livsviktiga arbete, varmt tack för era generösa gåvor!

Varje krona är värdefull. Plusgiro 90 02 96 - 5,

Bankgiro 900 - 29 65, Swish 123 - 90 0

Vi tar tacksamt emot era mailadresser, så vi kan skicka

Nyhetsbrevet per e-post utan kostnad. Meddela även om ni inte längre vill ha Nyhetsbrevet.

Marianne.magnusson@riksdagen.se

www.fistulasjukhuset.org

Stiftelsen Fistulasjukhuset
c/o Riksförb. Hem och Samhälle
Alsnögatan 7,
116 41 Stockholm